

REGERINGSKANSLIET

Remiss

2011-03-10

STOCKHOLMS STAD	
Kommunstyrelsen	
KF/KS Kansli	
Ink.	2011-03-14
Dnr:	001-611/2011
Fil:	474

S2010/9077/FST

Socialdepartementet

Enheten för familj och sociala tjänster, FST

Andreas Johansson

Tel: 08-405 3944

Delbetänkande Gårdsförsäljning (SOU 2010:98)

Remissinstanser:

1. Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps)
2. Göta Hovrätt
3. Malmö tingsrätt
4. Kammarrätten i Sundsvall
5. Förvaltningsrätten i Malmö
6. Justitiekanslern
7. Domstolsverket
8. Rikspolisstyrelsen
9. Brottsförebyggande rådet
10. Kommerskollegium
11. Stockholms handelskammare
12. Socialstyrelsen
13. Statens folkhälsoinstitut
14. Systembolaget AB
15. Tullverket
16. Skatteverket
17. Länsstyrelsen i Stockholms län
18. Länsstyrelsen i Södermanlands län
19. Länsstyrelsen i Kronobergs län
20. Länsstyrelsen i Kalmar län
21. Länsstyrelsen i Gotlands län
22. Länsstyrelsen i Skåne län
23. Länsstyrelsen i Västra Götalands län
24. Länsstyrelsen i Dalarnas län
25. Länsstyrelsen i Västernorrlands län
26. Stockholms universitet
27. Karolinska institutet
28. Uppsala universitet

29. Lunds universitet
30. Statens Jordbruksverk
31. Livsmedelsverket
32. Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)
33. Regelrådet (N2008:05)
34. Konkurrensverket
35. Tillväxtverket
36. Visit Sweden AB
37. Ungdomsstyrelsen
38. Konsumentverket
39. Nacka kommun
40. Stockholms kommun
41. Finspångs kommun
42. Jönköpings kommun
43. Tingsryds kommun
44. Växjö kommun
45. Borgholms kommun
46. Västerviks kommun
47. Gotlands kommun
48. Helsingborgs kommun
49. Höganäs kommun
50. Kristianstads kommun
51. Malmö kommun
52. Ystads kommun
53. Simrishamns kommun
54. Halmstads kommun
55. Göteborgs kommun
56. Arvika kommun
57. Hagfors kommun
58. Örebro kommun
59. Sala kommun
60. Borlänge kommun
61. Falu kommun
62. Söderhamns kommun
63. Åre kommun
64. Östersunds kommun
65. Umeå kommun
66. Vilhelmina kommun
67. Arvidsjaurs kommun
68. Jokkmokks kommun
69. Samverkansorganet i Södermanlands län
70. Samverkansorganet i Kronobergs län
71. Samverkansorganet i Kalmar län
72. Skåne läns landsting
73. Västra Götalands läns landsting

74. Samverkansorganet i Dalarnas län
75. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)
76. Svenskt Näringsliv
77. Lantbrukarnas riksförbund (LRF)
78. Näringslivets Regelnämnd (NNR)
79. Alkoholpolitiskt forum
80. Blå bandet
81. Förbundet Sveriges småbrukare
82. Föreningen Fruktdrycker
83. Föreningen länsstyrelsernas alkoholhandläggare (FLA)
84. Föreningen Svenska Vinodlare
85. Föreningen Sveriges småbryggerier
86. Företagarförbundet
87. Grythytte akademi
88. Hela Sverige ska leva
89. Hushållningssällskapet
90. IOGT-NTO
91. Kommunala alkoholhandläggares förening (KAF)
92. Kvinnoorganisationerna Samarbetsråd i Alkohol- och Narkotikafrågor (KSAN)
93. Livsmedelsföretagen
94. Nocturum
95. Skärgårdarnas riksförbund
96. Sprit och Vinleverantörsföreningen (SVL)
97. Svensk Handel
98. Svenska Ekoturismföreningen
99. Svenska Fruktvinsringen
100. Svenska hembryggareföreningen
101. Svenska Ölfrämjandet
102. Sveriges biodlares riksförbund
103. Sveriges Blåbandsungdomar
104. Sveriges Bryggerier
105. Sveriges Hotell- och Restaurangföretagare (SHR)
106. Sveriges Landsråd för alkohol- och narkotikafrågor (SLAN)
107. Sällskapen Länkarnas Riksförbund
108. Ungdomens Nykterhetsförbund (UNF)
109. Verdandi
110. Vita nykterhetsrörelse

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet. Frågor kring remissen besvaras av Andreas Johansson, Socialdepartementet.

Remissvaren ska ha kommit in till Socialdepartementet senast den 15 juni 2011. Vi ser helst att ni endast skickar dem i elektronisk form och då både i word- och pdf-format. Remissvaren ska skickas till följande e-postadresser: registrator@social.ministry.se och s.fst@social.ministry.se.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens broschyr "Svara på remiss. Hur och varför?" Broschyren kan beställas från Regeringskansliet, Information Rosenbad, 103 33 Stockholm eller hämtas från nätet: www.regeringen.se. Utredningens betänkande finns tillgängligt på regeringens hemsida.

Gunilla Malmberg
Departementsråd

Kopia till

Fritzes kundservice, 106 47 Stockholm
Riksdagens utredningstjänst

Gårdsförsäljning

Delbetänkande av Utredningen om vissa alkoholfrågor

Stockholm 2010

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

SOU 2010:98

SOU och Ds kan köpas från Fritzes kundtjänst. För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Fritzes Offentliga Publikationer på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Beställningsadress:
Fritzes kundtjänst
106 47 Stockholm
Orderfax: 08-598 191 91
Ordertel: 08-598 191 90
E-post: order.fritzes@nj.se
Internet: www.fritzes.se

Svara på remiss. Hur och varför. Statsrådsberedningen (SB PM 2003:2, reviderad 2009-05-02)
– En liten broschyr som underlättar arbetet för den som ska svara på remiss.
Broschyren är gratis och kan laddas ner eller beställas på
<http://www.regeringen.se/remiss>

Textbearbetning och layout har utförts av Regeringskansliet, FA/kommittéservice.

Tryckt av Elanders Sverige AB
Stockholm 2010

ISBN 978-91-38-23500-3
ISSN 0375-250X

Till statsrådet Maria Larsson

Genom beslut den 4 mars 2010 bemyndigande regeringen statsrådet Maria Larsson att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att ta fram förslag till hur gårdsförsäljning av alkoholdrycker kan ske på ett sätt som är förenligt med EU-rätten liksom detaljhandelsmonopolet och utan att det leder till negativa konsekvenser för folkhälsan (dir. 2010:21). I uppdraget ingår också att utreda frågan om möjligheten att tillåta servering av alkoholdrycker på särskilda boenden. Uppdraget ska enligt tilläggsdirektiv (2010:85) redovisas senast den 1 januari 2011 i den del det rör gårdsförsäljning. I övrigt ska det redovisas senast den 1 maj 2011.

Den 8 april samma år förordnades f.d. ordföranden och chefen för Allmänna reklamationsnämnden Lotty Nordling att vara särskild utredare.

Som sakkunniga i utredningen förordnades den 22 april 2010 ämnesrådet Carin Jahn, Socialdepartementet, rättssakkunnige Sara Johannesson, Utrikesdepartementet, kanslirådet Kent Löfgren, Socialdepartementet, kanslirådet Anette Madsen, Jordbruksdepartementet och kanslirådet Bengt Rönngren, Socialdepartementet. Som experter i utredningen förordnades samma datum chefsjuristen Karin Eckerberg, Systembolaget AB, juris doktorn i europeisk integrationsrätt Jörgen Hettne, Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps), experten Anders Johannesson, Lantbrukarnas Riksförbund, avdelningschefen Matz Larsson, Statens folkhälsoinstitut, utredaren Britta Mellfors, Socialstyrelsen, handläggaren Per-Olov Nylander, Sveriges kommuner och landsting, verkställande direktören Ronny Persson, Vingården i Åhus, samt rådmannen vid Stockholms tingsrätt och docenten i europeisk integrationsrätt Ingeborg Simonsson.

Kanslirådet Kent Löfgren och utredaren Britta Mellfors har inte deltagit i den etapp av utredningens arbete som avser gårdsförsäljning.

Till sekreterare förordnandes den 12 april 2010 kanslirådet Charlotte Lönnheim. Ämnesrådet Carin Jahn har sedan augusti 2010 också biträtt utredningen som sekreterare.

Utredningen har antagit namnet utredningen om vissa alkoholfrågor.

Utredningen överlämnar härmed delbetänkandet Gårdsförsäljning (SOU 2010:98). Särskilda yttranden har avgetts av experterna Karin Eckerberg och Matz Larsson.

Stockholm i december 2010

Lotty Nordling

/ Charlotte Lönnheim
Carin Jahn

Innehåll

Sammanfattning	9
Författningsförslag	17
1 Uppdraget och arbetets bedrivande	27
2 Utgångspunkter för utredningens uppdrag	29
2.1 Den svenska alkoholpolitiken	29
2.1.1 Alkohollagstiftningen.....	32
2.1.2 Särskilt om detaljhandelsmonopolet	33
2.2 Landsbygdspolitiken och Sverige – det nya matlandet.....	34
3 Tillverkning av alkoholdrycker i Sverige.....	37
3.1 Vin och andra jästa drycker	37
3.2 Öl	40
3.3 Spritdrycker.....	41
4 EU-rätten	43
4.1 Fördraget om Europeiska Unionens funktionssätt (EUF-fördraget)	43
4.2 Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter.....	46
4.3 Tjänstedirektivet	47

5	Gårdsförsäljning av alkoholdrycker i Finland	49
5.1	Lagstiftningen.....	49
5.2	Gårdsförsäljning av alkoholdrycker i Finland i dag	53
6	Frågans tidigare behandling.....	57
6.1	Bakgrunden till att frågan aktualiserats	57
6.2	Alkohollagsutredningen.....	57
6.3	Remissinstanserna	59
6.4	Propositionen En ny alkohollag (prop. 2009/10:125)	60
7	Utredningens överväganden	63
7.1	Några grundläggande utgångspunkter	63
7.2	Gårdsförsäljning får inte hindra den fria varurörligheten.....	64
7.2.1	Inledning.....	64
7.2.2	Den fria varurörligheten och kvantitativa importrestriktioner med motsvarande verkan	65
7.2.3	Keck-doktrinen	66
7.2.4	Frågan om marknadstillträde	70
7.2.5	Möjlighet att rättfärdiga gårdsförsäljning med stöd av artikel 36 FEUF eller doktrinen om tvingande hänsyn	71
7.2.6	Står begränsningarna i proportion till sitt syfte?	75
7.3	Gårdsförsäljning får inte hindra etableringsfriheten.....	76
7.4	Gårdsförsäljning får inte hota detaljhandelsmonopolet	80
7.4.1	Reglerna om gårdsförsäljning rör inte detaljhandelsmonopolets funktionssätt.....	81
7.4.2	Gårdsförsäljning får inte komma i konflikt med den svenska alkoholpolitiken	85
7.5	Gårdsförsäljning av alkoholdrycker	87
7.5.1	Vad ska avses med gårdsförsäljning?	87
7.5.2	Vad ska gälla för gårdsförsäljning?.....	93
7.5.3	Tillstånd till gårdsförsäljning.....	100
7.5.4	Försäljningslokal m.m.	104
7.5.5	Tillsyn m.m.....	109
7.5.6	Ansvar m.m.	111

8	Genomförande	115
9	Konsekvensbeskrivning	117
9.1	Alkoholpolitiska konsekvenser.....	118
9.2	Ekonomiska konsekvenser för näringslivet	127
9.3	Ekonomiska konsekvenser för kommunerna	132
9.4	Ekonomiska konsekvenser för statliga myndigheter.....	132
9.5	Övriga konsekvenser	133
10	Författningskommentar	135
	Särskilda yttranden	141
Bilagor		
<i>Bilaga 1</i>	Kommittédirektiv samt Tilläggsdirektiv.....	175
<i>Bilaga 2</i>	Överväganden angående gårdsförsäljning av	
	alkoholdrycker i Sverige.....	183
<i>Bilaga 3</i>	Den småskaliga alkoholproduktionen 2010	215
<i>Bilaga 4</i>	Potentiella effekter av Gårdsförsäljnings- utredningens lagförslag på folkhälsan i Sverige	243

Sammanfattning

Utredningens uppdrag m.m.

Utredningens uppdrag har varit att ta fram ett förslag till hur gårdsförsäljning av alkoholdrycker kan ske på ett sätt som är förenligt med EU-rätten liksom detaljhandelsmonopolet och utan att det leder till negativa konsekvenser för folkhälsan. Utredningens uppdrag har således inte varit att föreslå att gårdsförsäljning ska införas, utan att undersöka om det överhuvudtaget går med hänsyn till EU-rätten och ett bibehållet detaljhandelsmonopol och utan att det äventyrar folkhälsan.

Utredningens slutsats är att det går att införa gårdsförsäljning under de angivna förutsättningarna, men att det måste ske enligt en modell som inte hindrar utländska tillverkare att få sina produkter sålda genom gårdsförsäljning eller att etablera sig i Sverige för att bedriva gårdsförsäljning och så länge modellen för gårdsförsäljning är konsekvent med den svenska alkoholpolitiken.

Överväganden och förslag

Begreppet gårdsförsäljning leder tanken till försäljning på en gård på landet av egenproducerade alkoholdrycker av råvaror som har odlats på gården.

I Finland infördes en sådan ordning för vissa typiskt finländska alkoholdrycker i samband med att Finland år 1995 blev medlem i EU. Den finländska lagstiftningen på området har ifrågasatts av EU-kommissionen med hänvisning bland annat till att den hindrar den fria varurörligheten och att den gynnar inhemska produkter framför utländska sådana.

Utredningen har därför undersökt om det finns någon annan modell än den finländska som gör det möjligt att bedriva gårdsförsäljning.

Vad ska avses med gårdsförsäljning?

En reglering där gårdsförsäljning av alkoholdrycker förbehålls enbart inhemskt producerade alkoholdrycker och hindrar utländskt producerade alkoholdrycker från att på samma villkor nå den svenska konsumentmarknaden innebär åtminstone ett indirekt gynnande av inhemska alkoholdrycker framför utländska sådana och därmed en faktisk diskriminering av utländska produkter. En sådan ordning är inte förenlig med EU-rätten. Enligt utredningens modell ska därför den som bedriver gårdsförsäljning ha möjlighet att sälja inte bara alkoholdrycker som han eller hon själv har tillverkat, utan också alkoholdrycker som har tillverkats av andra, både svenska och utländska producenter.

Enligt allmänt språkbruk ligger i begreppet gårdsförsäljning att det ska ske på en gård på landsbygden. Det kan te sig naturligt att ställa sådana krav när det gäller just gårdsförsäljning, men kraven är inte invändningsfria från ett EU-rättsligt perspektiv. Även om krav av detta slag gäller lika för inhemska och utländska producenter, kan de göra det svårare eller mindre attraktivt för utländska tillverkare att etablera sig på landsbygden för att bedriva gårdsförsäljning. Sådana krav skulle således kunna verka diskriminerande och strida mot den fria etableringsrätten. Utredningen har mot denna bakgrund valt att inte begränsa gårdsförsäljning geografiskt.

Målet för den svenska alkoholpolitiken är att främja folkhälsan genom att minska alkoholens skadeverkningar. Målet ska nås genom insatser som motverkar skadligt dryckesbeteende och bidrar till en minskad total konsumtion. Den svenska alkoholpolitiken har samtidigt över tiden balanserat intressena att kontrollera tillgängligheten och begränsa marknadskrafterna och de privata vinstintressena mot konsumenternas berättigade intresse att faktiskt få tillgång till alkoholdrycker i ordnade former. Således tillåts detaljhandel genom ett statligt monopol och restauranger att efter särskilt tillstånd servera alkoholdrycker. I konsekvens med den förda politiken kan gårdsförsäljning inte införas, om den inte svarar mot en konsumentefterfrågan som kan anses berättigad från alkoholpolitiska utgångspunkter.

Företrädare för olika tillverkare av alkoholdrycker har samstämigt uppgett att konsumenter i samband med studiebesök och liknande arrangemang med anknytning till de tillverkade produkterna genomgående efterfrågar möjligheten att få köpa med sig någon flaska av de aktuella alkoholdryckerna som minne eller liknande

från besöket och att besökarna dessutom har svårt att förstå att det inte är möjligt. Utredningen anser att det ger en tillräckligt stabil grund för att påstå att det finns en efterfrågan att vid studiebesök eller liknande få köpa med sig någon eller några av de produkter som på ett eller annat sätt har varit föremål för besöket. Det är svårt att hävda att ett sådant intresse skulle vara oerättigat med utgångspunkt från de principer som den svenska alkoholpolitiken vilar på.

För att vara säker på att en ordning för gårdsförsäljning på ett konsekvent sätt ska kunna inordnas i den svenska alkoholpolitiken föreslår utredningen att gårdsförsäljning av alkoholdrycker bara ska kunna ske i samband med ett studiebesök på tillverkningsstället, föreläsning eller någon annan liknande upplevelsetjänst med anknytning till den aktuella alkoholdrycken som erbjuds allmänheten mot betalning.

Vad ska gälla för gårdsförsäljning?

Det är bara den som yrkesmässigt tillverkar alkoholdrycker som efter särskilt tillstånd ska få bedriva gårdsförsäljning. Genom gårdsförsäljning ska tillverkaren få sälja inte bara egenproducerade alkoholdrycker, utan även alkoholdrycker av samma slag som tillverkaren själv tillverkar. Skälet till det är att EU-rätten inte tillåter diskriminering av utländska produkter.

Utredningens modell för gårdsförsäljning innehåller också individuella och kvantitativa begränsningar när det gäller mängden alkoholdryck som får säljas.

Enligt den förslagna modellen ska gårdsförsäljning få ske under villkor att

1. försäljningen till varje enskild person vid besökstillfället inte överstiger 1 liter spritdryck, 3 liter vin eller andra jästa alkoholdrycker eller 5 liter starköl, och
2. tillståndshavarens sammanlagda gårdsförsäljning av tappade alkoholdrycker inte överstiger 1 500 liter 100 volymprocent alkohol per år.

Begränsningen av den totala maximala årliga kvantiteten motsvarar 3 750 liter spritdryck (40 %), 10 000 liter vin (15 %) respektive 27 273 liter öl (5,5 %). Sammanlagt sålde en Systembolagsbutik år 2009 i genomsnitt 1 087 136 liter alkoholdrycker.

De kvantitativa begränsningarna är motiverade av folkhälsoskäl, dvs. strävandena att begränsa konsumtionen och därmed minska alkoholens skadeverkningar. Genom begränsningarna säkerställer man också att gårdsförsäljningen inte i något avseende ersätter eller inskränker Systembolagets ensamrätt att i hela landet sälja alla slags alkoholdrycker i obegränsad omfattning.

Krav för att få tillstånd till gårdsförsäljning

Gårdsförsäljning ska enligt förslaget bara få bedrivas efter särskilt tillstånd, som meddelas av kommunen. För tillstånd ska i princip krävas detsamma som för att få tillstånd till servering av alkoholdrycker.

Det innebär bland annat att tillstånd bara ska få ges till den som visar att han eller hon är lämplig att utöva verksamheten med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheterna i övrigt och att verksamheten kommer att drivas i enlighet med de krav som ställs upp i alkohollagen. Vidare ska krävas att sökanden genom att avlägga ett prov också ska visa att han eller hon har de kunskaper om lagen och anslutande föreskrifter som krävs för att på ett författningsenligt sätt bedriva verksamheten. Utredningen föreslår också att ansökan om tillstånd till gårdsförsäljning inte ska kunna bifallas utan att polismyndighetens yttrande har inhämtats.

Med reglerna för servering som förebild föreslås att tillstånd ska kunna vägras, om det på grund av försäljningsställets belägenhet, upplevelsetjänstens utformning eller av andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa, även om övriga krav är uppfyllda.

Ett tillstånd till gårdsförsäljning ska gälla tills vidare. Kommunen kan dock begränsa tillståndets giltighet till viss tid, om det finns särskilda skäl. I fråga om lokaler, personal och öppettider föreslås i huvudsak samma regler gälla som för servering av alkoholdrycker.

När det gäller priset för alkoholdryckerna föreslås att det inte får sättas lägre än tillverkningskostnaden plus gällande skatter eller inköpspriset med ett skäligt påslag. Priset för den upplevelsetjänst som erbjuds ska inte få sättas lägre än självkostnaden plus skäligt påslag.

Utredningen föreslår också att provsmakning ska vara tillåten i anslutning till gårdsförsäljningen.

Tillsyn

Utredningen föreslår att samma ordning för tillsyn ska gälla som för servering. Det innebär att det är kommunen (och polismyndigheten) som ska utöva den primära tillsynen över gårdsförsäljningen. Vidare föreslås att bestämmelserna i den nya alkoholagen om erinran, varning och återkallelse vid misskötsel också ska gälla för gårdsförsäljning.

Konsekvenser

Alkoholpolitiska konsekvenser

Utredningen bedömer att den föreslagna modellen för gårdsförsäljning är förenlig med den svenska alkoholpolitiken och att den inte kommer att leda till några negativa konsekvenser för folkhälsan av betydelse. Om man inför utredningens modell för gårdsförsäljning, leder det inte till att man måste avskaffa detaljhandelsmonopolet.

Om utredningens modell för gårdsförsäljning genomförs, bedömer utredningen att det om fem år kan komma att innebära att gårdsförsäljning kommer att omfatta 220 000 liter 100 volymprocent alkohol. Det motsvarar en årlig försäljning per vuxen invånare med 0,03 liter ren alkohol, vilket i sin tur motsvarar 7,5 cl spritdryck (40 %), 20 cl vin (15 %) eller 54,5 cl starköl (5,5 %). Beräkningarna har gjorts med utgångspunkt från antagandet att den potential till gårdsförsäljning som finns i dag fördubblas om fem år.

Eftersom den totala alkoholkonsumtionen stadigt har minskat sedan år 2004 samtidigt som den registrerade försäljningen av alkoholdrycker har ökat under samma tidsperiod bedömer utredningen att risken för gårdsförsäljning enligt utredningens modell ska öka den totala konsumtionen som liten. Om den skulle öka, bedömer utredningen att ökningen i vart fall inte sker med samma kvantitet som svarar mot den sammanlagda försäljningsvolymen. Utredningen räknar med att konsumtionen i så fall ökar med högst

hälften av försäljningsvolymen, dvs. med 0,015 liter ren alkohol per vuxen invånare.

Varje ökning av alkoholrelaterade skador är naturligtvis negativ. Den ökning av skadorna som Statens folkhälsoinstitut har räknat fram med utgångspunkt i en konsumtionsökning om 0,015 respektive 0,03 liter ren alkohol får dock betraktas som försumbar (se bilaga 4). Utredningen bedömer inte heller att försäljningsformen som sådan bidrar till ett skadligt dryckesbeteende.

För den händelse det skulle visa sig att det finns säkra belägg för att en gårdsförsäljning enligt utredningens modell skulle leda till en ökad total alkoholkonsumtion som i sin tur skulle leda till oacceptabla konsekvenser för folkhälsan, finns möjligheten att välja en ordning med ytterligare begränsningar. Ett sätt skulle kunna vara att minska de tillåtna kvantiteterna. Ett annat sätt skulle kunna vara att begränsa gårdsförsäljning till svagare alkoholdrycker, t.ex. till jästa alkoholdrycker med en alkoholhalt på högst 15 volymprocent. Även i det fallet måste begränsningarna vara ändamålsenliga och nödvändiga för att nå målet att främja folkhälsan. Bevisbördan för att så är fallet ligger på Sverige, för den händelse gårdsförsäljningen skulle komma under EU-domstolens prövning.

Effekter för detaljhandelsmonopolet

Den modell till gårdsförsäljning som utredningen föreslår leder enligt utredningens bedömning inte till att det svenska detaljhandelsmonopolet måste avskaffas.

Man kan emellertid aldrig helt utesluta möjligheten att EU-domstolen till skillnad från utredningen skulle komma fram till att införandet av utredningens modell till gårdsförsäljning ger skäl att ifrågasätta att den svenska alkohollagstiftningen på ett sammanhängande och systematiskt sätt tillgodoser behovet att nå målet att skydda folkhälsan. Ett sådant konstaterande behöver emellertid inte få konsekvenser för annat än reglerna om gårdsförsäljning. För den händelse domstolen skulle finna att det inte går att kombinera detaljhandelsmonopolet med regler om gårdsförsäljning innebär det således inte att detaljhandelsmonopolet automatiskt underkänns.

Ekonomiska konsekvenser

När det gäller ekonomiska konsekvenser för näringslivet gör utredningen bedömningen att utredningens modell för gårdsförsäljning inte bör leda till några generella kostnadseffekter för små företag. Fullgörandekostnaden för att starta gårdsförsäljning kan beräknas till 10 690 kr per år för varje företag som bedriver gårdsförsäljning. Utredningens modell för gårdsförsäljning med kombinationen upplevelsetjänst och försäljning bör kunna leda till fler arbetstillfällen och ytterligare förutsättningar att utveckla en levande landsbygd.